

Phalaenopsis

fail-eh-NOP-siss

Phalaenopsis, eller brudorkidé som den kallas, är den mest odlade orkidén och troligen också den lättaste att odla i våra hem. Väl odlade plantor kan blomma flera gånger per år och i vissa fall ha blommor hela året. Huvudblomningen sker dock mellan vår och sommar. Den temperatur och de förhållanden som vi har i våra boningsrum är fullt tillräckligt för att en *Phalaenopsis* ska må bra. Man kan få de utblommade blomstänglarna att blomma igen genom att klippa av stänglarna strax ovanför andra eller tredje noden. *Doritis* och *Doritaenopsis* (*Doritis* x *Phalaenopsis*) odlas som *Phalaenopsis*.

LJUS *Phalaenopsis* kräver inte så mycket ljus som de flesta andra orkidéer. Ett ljust fönster med lite eller inget solljus passar bra. Ett östfönster idealiskt: men ett skuggigt syd- eller västfönster går också bra. Det går också bra att odla detta släkt under lysrör som placeras ca: 40-60 cm ovanför plantorna. Lysrören bör vara tända 12-16 timmar för att ge bästa effekt.

TEMPERATUREN bör vara över 16 grader på natten och 24-30 grader på dagen. Högre temperaturer påskyndar tillväxten. Men vid högre temperaturer måste också luftcirkulationen, luftfuktigheten ökas. En sänkning av nattetemperaturen till ca: 13 grader några veckor under hösten är gynnsam för blomningen. När plantan sätter nya blomknoppar är den mycket känslig för temperaturfluktuationer. Detta kan göra att blomknopparna faller av, vilket ibland händer då man transporterar en planta vid kallt vädret.

VATTNING är mycket viktigt då man odlar *Phalaenopsis*, då detta släkte inte har några vattenlagringsorgan (bulber). Man måste se till att komposten blir riktigt genomvätd vid varje vattning, och man vattnar inte igen för än komposten är nästan helt torr. Under sommarens heta dagar kan plantorna torka ut på ett par dagar medan det på vintern kan gå upp till två veckor innan komposten torkat upp. Se till att det inte står något vatten kvar i bladvecken då detta lätt orsakar röta. En vattentemperatur på ca: 22-25 grader är lagom.

LUFTFUKTIGHETEN bör ligga mellan 50-80 % då man odlar *Phalaenopsis*. Duscha gärna plantorna men se till att bladvecken blir torra så fort som möjligt. Man kan öka luftfuktigheten kring plantorna genom att ställa krukorna ovan på fat med vatten. Men se till att krukorna inte står i kontakt med vattnet. Ett mera kostsamt, men effektivare, sätt är att inhandla en luftfuktare som fuktar luften. Det finns två typer av luftfuktare. Den ena kokar och förångar vattnet, denna typ ger bäst effekt men drar samtidigt mycket ström. Den andra typen fuktar luften med kallt vatten som passerar en fläkt. Denna typ är billig i drift men nackdelen är att man inte kan använda kranvatten då salterna i vattnet kommer att spridas i rummet. I stället används så kallat RO-vatten eller vattnet från en torktumlare.

GÖDNING är en annan viktig komponent om man vill ha välväxta plantor som blommar bra. Om plantan är planterad i en ren barkkompost så använd en gödning med sammansättningen 30-10-10 eller liknande. Annars fungerar det bäst med en balanserad gödning t.ex. 20-20-20. Då plantan är i aktiv växt gödglas den en gång i veckan och då den är i vila ca: en gång i månaden. Gödningen kan också ges vid varje vattning men då med en styrka motsvarande ¼ av den rekommenderade dosen.

OMPLANTERING är nödvändigt när plantan är på väg att växa ur krukans eller när komposten börjar bli gammal och nerbruten och när dräneringen i krukans är dålig. Bästa tiden för omplantering är efter blomningen eller på våren. *Phalaenopsis* trivs med en grov och porös kompost som kan släppa in mycket luft till rötterna. Använd bark, kork, kokos, sphagnum eller kol och blanda två eller flera av dessa till en kompost. Använd medium stora bitar av de olika materialen. Fullvuxna plantor behöver planteras om vartannat till vart tredje år och samma kruka (12-15 cm) kan oftast användas då de planteras om. Småplantor planteras i regel om varje år i en ny större kruka.

